

ИНТЕРВЈУ

фото: Драгољуб Николовски

"ARTIST IN RESIDENCE" ВО ПАРИЗ

Славица Јанешлиева е млад уметник - графичар од Скопје, која со своите дела се претстави на групната изложба „Другата страна на Европа“, одржана од 13 март до 9 април во Националната галерија „Jeu de Paume“ во Париз. Со неа разговараме за импресиите од (и околу) изложбата, контактите со другите уметници и воопшто за случувањата во оваа уметничка метропола.

К ако се случи Вие да учествувате на оваа изложба?

- На изложбата „Другата страна на Европа“ официјално беа поканети десетина уметници, и тоа уметници од Централна и Источна Европа. Изложбата се состоеше од четири дела, а ние бевме во вториот дел. Првиот дел беше „Меморија, историја, биографија“, вториот - „Социјален реализам, постоење, политика“, третиот - „Енигма, тајна и езотеризам“ и четвртиот - „Утопија, конструкција и проект“. Целата изложба е планирано да трае подолго време и е многу добро прифатена од публиката.

Јас бев поканета од страна на еден од официјалните учесници Лучезар Бојациев од Бугарија, кој за проектот „Artist in residence“ реши да покани четворица помлади уметници од регионот, бидејќи во периодот кога ја добил поканата беше актуелна кризата на Косово и размислувал како може да им помогне на луѓето што се од овој регион. Ме покани мене од Скопје, Албан Хаџинај од Албанија, Сокољ Беќири од Приштина и Урош Ѓуриќ од Белград. Сите луѓе што ги покани беа од неговото пропатување низ Тирана. На патот кон Тирана во 1998 година, запрел во „Отвореното графичко студио“, ја видел мојата изложба „Писма“, која многу му се допадна. Потоа тој директно стапи во контакт со мене преку Сузана Милевска и така почна соработката.

Во почетокот сè беше несигурно, најмногу заради финансиранието. Најпрвин, дали Галеријата „Jeu de Paume“ ќе прифати четворица уметници, кои цело време би престојувале во неа, затоа што беше замислено дури и да спиеме таму, но тоа беше неизводли-

во. Цела година се договаравме, но на крајот испадна сосема спротивно од она на што сите се надевавме. Беше чиста импровизација. Меѓутоа, она што беше првобитна идеја - контактите со луѓето, беше многу успешно. Дури и зачудувачки, зашто луѓето се срамат да зборуваат со уметниците. Ние бевме во просторијата и не им претставувавме никаков напор да зборуваат или да прашуваат за делата. Обично бараат да им се објасни од каде доаѓаме, каква е состојбата таму и слично.

Која беше основната идеја на проектот „Artist in residence“?

- Првичната идеја беше просторот што беше резервиран за нас да изгледа како студио и ние таму да работиме, да се претставиме со нешто веќе изработено, но и нешто таму да изведеме. Меѓутоа, галеријата не можеше да обезбеди компјутер или некои други потребни алатки, а и не беше можно да се работи во просторот, затоа што постојано имаше посетители. Затоа се претставивме само со готови дела. Основната идеја беше да се претстави соживотот на Балканот и комуникацијата со посетителите. Воедно и Лучезар доста се трудееше да ги искористи сите свои контакти

што ги има како веќе познат уметник и да ги покани луѓето да влезат во просто рот за да се запознаат со нас, да ги разгледаат нашите портфолија и со тоа ние да ја промовираме нашата работа. Тоа беше многу добро. Кај нас ниту за десет години нема да имаме можност да ги запознаеме тие луѓе. Сите посетители ги знаеја нашите дела, кои доста обемно беа претставени во каталогот, но секако беше пријатно да се разговара директно за целиот концепт и за тоа во која насока се движиме.

Со кои дела се претставивте на оваа изложба?

- Јас се претставив со дела што веќе беа направени и изложени во Скопје. Едното дело беше „Писма“ во „Отвореното графичко студио“ и второто, „Не бо мантија“, во СИХ галеријата, кое беше изложено кон крајот на минатата година. Можев да однесам и други дела, кои повеќе ќе одговараа за темата на изложбата, но беа тешки за пренос. Имаше портфолио и каталози, така што се претставив со сите мои досегашни дела. Секој што беше заинтересиран да погледа ја знаеше сета моја работа од почетокот досега.

Делата, главно, одговараа на темата, односно на ситуацијата во Источна и Централна Европа, и како на тоа гледаат уметниците. Главно, делата беа доста агресивни и негативни, за да се прикаже целокупната состојба во која се наоѓа овој дел на Европа. Од уметниците беа претставени: Збигњев Либера од Полска, Недко Солаков од Бугарија,

Лучезар Бојаџиев, Зофија Кулиг, Олег Кулиг, Илја Кабаков и други. Претежно беше користена нова технологија, фотографии и видео бимови.

Како се вклопија Вашите дела во ваква изложба, со оглед на тоа што воопшто не делуваат „агресивно“?

- Мислам дека луѓето очекуваа да видат такви дела, бидејќи се работеше за политичката состојба во овие земји. Јас, како што кажав, не бев поканета од организаторите на изложбата, туку од Лучезар Бојаџиев и најверојатно сум ги задоволрила неговите стандарди. Иако јас не алудирам на овие теми директно, сепак, длабоко во сржта постои еден момент што одговара на темите. Вклучен е социјалниот реализам во делото „Писма“, каде што зборувам за семејството. Тука е опфатена и моментната состојба, меѓутоа на семејството. Кога мене би ме поканиле од Галеријата, сигурно, повеќе би ме вклучиле во првиот дел „Меморија, историја, биографија“.

Какви се Вашите впечатоци од престојот во Париз и како таму се снаоѓаат младите уметници?

- Многу сум задоволна од контактите што ги остварив, бидејќи јас сум млад уметник, во почетокот на својата кариера, и сега се отвораат нови можности. Имаше и неколку примамливи понуди, но останува на времето дали тие ќе се реализираат. Исто така, сум задоволна од личните контакти со уметниците, без разлика дали учествувале на оваа изложба или од некои други причини биле во Париз. Беше многу интересно да се запознаат уметници од цел свет, кои се нашле во тоа време таму. Иако Париз е светски центар на културата, сепак е доста конзервативен во однос на младите уметници, кои немаат многу можности да излагаат во ваков простор, кој е резервиран за веќе познати имиња. На младите уметници им остануваат приватните галерии, кои не се толку комерцијални. Но, има некои познати куратори, како Николас Бурио и Жером Санс кои се обидуваат да ја изменат таа состојба преку промовирање на младите уметници во нови а сепак атрактивни простори, како што ќе биде „Palais de Tokio“

Маја ЧАНКУЛОВСКА

На 11 април, во Салонот 2 при Културно-информативниот центар беше отворена изложба на Невзет Бејтули-Кица. На изложбата беа претставени 25 слики работени во маслена техника. Невзет Бејтули-Кица дипломирал на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, во класата на Рубенс Корубин. Досега имал две самостојни изложби во Високо, Босна и Херцеговина, и во Гостивар. Учествовал и на повеќе групни изложби, како и на меѓународни ликовни колонии: Лесново '99 во Пробиштип, Скопје '99 во Струга и Заедно '99 во Маврово.

На 13 април, во Ликовниот салон на ДЛУМ беше отворена изложба на двајца уметници од СР Југославија: Тмитар Обрадовиќ и Горѓе Васиќ. Обрадовиќ се претстави со 12 слики во кои доминира акрилик на платно, а Васиќ изложи 17 дела, масло на платно. Тмитар Обрадовиќ дипломирал на Факултетот за ликовни уметности во Белград, каде што работи како сценограф и костимограф во театарот во Лесковац. Горѓе Васиќ, исто така, е дипломец на Ликовната академија во Белград, кој живее и работи во Лесковац. Специјалност му е индустриски дизајн.

На 13 април, во Ликовниот салон „Дали“ беше отворена изложба на карикатури, од познатиот карикатурист Ане Василевски. Изложбата претставува пресек на четиридецениското творење на Василевски, а ја отвори Тито Петковски.

На 18 април, камерното дуо Љубиша Кировски на виолина и Маја Шутевска-Кировска на пијано одржаа концерт во Домот на АРМ, а во организација на Културно-информативниот центар. На програмата беа дела од: Бетовен, Хиндемит, Зографски и Сен-Санс. Дуото Шутевска-Кировски постои од 1993 година, а зад себе има бројни настапи како на домашната музичка сцена така и во странство - Хрватска, СР Југославија, Италија, Швајцарија, Северен Кипар.

На 18 април, во Центарот на Скопје, спроти кафеаната „Штрк“, беше отворена нова книжарница под името „Аз-буки“. Книжарницата е сопственост на Ненад Стевовиќ, а ја отвори Александар Прокопиев. На отворањето со посебна програма настапија Ирена Кавкалевска - мецосопран и Бети Бешевска - пијанист. Книжарницата нуди околу 4000 наслови од македонски и издавачи од бившите ју-простори, претежно филозофска и социолошка литература, но и современа белетристика.

М. Р.

26.4.00, 129F